

רשמי מסע מניו-זילנד

אני מנסה לסכם מהו בעצם סודה של מדינה זו. הכיצד מצליחים $2\frac{1}{3}$ מיליון תושבים לעבד שטחים עצומים אלה? ולא רק בחקלאות עוסקים כאן — יש גם תעשייה כבדה וקלת. נדמה לי שהסיבה העיקרית ליעילות זו — המיכון.

יחידת משק חקלאי משתרעת על 200—800 דונם; עדר החלב מונה כ-80 חולבות ליחידה וכל העבודה במשק כזה מבוצעת ע"י המשפחה בלבד (גם האשה משתתפת בעבודות הרפת), או שנוקקים לפעמים לעזרתו של נער. ואין זה נכון שעבודות השדה מצטמצמות לטיפול במרעה בלבד. יש גם אדמות ניר, מתקנים תחמיץ לחודשי הסתיו וכן זורעים כרוב מספוא כגידול עונתי. יבולי כרוב המספוא כאן נעים סביב 10 טון לדונם. גם שחת מכינים; צמחיה בת 6 שבועות מגיבה 1000 ק"ג שחת לדונם; מזבלים ומרדשנים את השדות בצורה אינטנסיבית ולוחמים במי

זיקים במרץ, בעזרת אווירונים בעיקר, ובמרססים. המחירים שמקבלים עבור חלב הם נמוכים ביותר: 10—12 אגורות עבור ליטר חלב, הנועד לתעשייה ו-20—22 אגורות עבור חלב שתייה. הון ההשקעה במשק משפחתי — כ-100,000 ל"י וההכנסה ברוטו בשנה — רק 200,000 ל"י. מצב החקלאים תלוי בעיקר, במחירי החמאה והגבינה בשווקי אנגליה, וכל עתון כאן מוסר ידיעות על כך מדי יום ביומו. כן מתפרסמות בעתונים ידיעות על התנובה הממוצעת של פרה בכל חודש.

מובן שהכנסתם של האיכרים כאן תלויה גם במחירי הצמר ובשר-הטלאים, וכרגע המצב בשוק המוצרים האלה הוא טוב בהחלט. חלקם של התקבולים ממוצרים אלה בהכנסה הלאומית עולה על אלה שמחמאה והגבינה.

(ממכתבו של א. שמאראגד ל"החקלאות")

השבוע נודמנתי עם מנהל משק החלב במאסיי קולג', כאן בנו את מכון החליבה הראשון מטיפוס שידרת הדג¹ ובו 8 עמדות; 2 עובדים חלבו 30 פרות גירסיות ו-60 פריזיות, ובס"ה 90 פרה, כ-1½

¹ אגב — אני מציע לקרוא למכון חליבה זה "מכון חליבה דגם-אידרה" במקום "טיפוס שידרת דג". — י. ע.

רושם כביר עשתה עלי ניו-זילנד! חקלאות המורשתת על תנאי-טבע מבורכים; כולה ירוקה כגן אלהים במשך כל ימות השנה, ובייחוד באי הדרומי; כמעט שאין חורף כלל. הבקר — רובו גירסי, אולם לא מעט גם מהגזע הפריזי. עגלות הגירסי קטנטנות וחמודות ומגילן הרך ביותר ניוזנות בעשב המרעה. מגמיעים אותן מעט מאוד חלב — כ-4.5 ליטר ביום, וגם ממנה זו עומדים להפחית, ומתכוונים ל"היניק" אותן בחלב-אבקה או בחובצה כבר מהשבוע השלישי לחייהן, וזה — בארץ שהחלב הוא כה זול! האיכרים כאן מקבלים בס"ה 114 אגורות (38 פנס) עבור 10 ליטר חלב מלא.

העגלות הקטנטנות מעוררות ממש רחמים; מאלץ צים אותן לאכול ירק עשב מהשבוע השני לחייהן, ואצלנו בארץ נאלץ להילחם מלחמת-גבורה על מעט המרעה שעדיין נשאר לפליטה.

תחנת הנסיונות לבעלי חיים ברואקרה עשתה עלי רושם רב. שם הוכיחו בעליל שאפשר להכפיל את תנובת המרעה ע"י ציפוף-יתר של הבהמות הרריות ליחידת השטח והתקנת תחמיץ מעודפי הצמחיה (לא שחת). התנובה הממוצעת לפרה בניו-זילנד היא 113.5 ק"ג שומן ושטח המספוא לפרה אחת נע בין 1 ל-2 אקר (4—8 דונם). מק"מיקאן, "המכשף" מרואקר רה, השיג 217.7 ק"ג שומן, מאקר אחד מתנובת פרה וחצי. וכך הדבר גם בייצור הבשר: בניו-זילנד מקבילים 363—410 ק"ג בשר חי מאקר מבהמה שגדלה והוחזקה במרעה מהלידה עד גיל שלוש שנים, אך ברואקרה הצליח מק"מיקאן כמעט להכפיל את תנובת המרעה גם בייצור הבשר.

מורגשת בניו-זילנד בחוגי החקלאים בריחה מייצור החלב והעדרת ייצור הבשר, כי שיווק החמאה נתקל בקשיים גדולים בשנים האחרונות. משום כך גם מעדיפים בזמן האחרון את הפרה הפריזית, כי בצאתה מהעדר לשוק הבשר היא מביאה תמורה של 45 לירות ניו-זילנדיות, לעומת 25 לירות מפרת גירסי. העגלים הגירסיים נשלחים לבתי-המטבחיים בגיל של 3 ימים ומחירם הוא 3 לירות נ"ז; את העגלים מהעדרים הפריזיים מתחילים לגדל לבשר, או שמוכרים אותם בגיל של 3 חודשים במחיר של 10 ל"ז. (ממכתבו של א. שמאראגד ל"עצמון")

שזה הכרחי, כי „אחרת מרכיבים את המכונה באי-חור“. גם הגלגלים לטיפוס זה של בית-חליבה חזרו ואמרו שזהו בית חליבה „האוכל את האדם כולו“, וקשה באופן מיוחד המצב באותם המשקים שנוקטים לעבודה שכירה; פועלים-שכירים רוצים לגמור מהר ככל האפשר את העבודה (בערך כמו במשקים הקי-בוציים שלנו).

בניו-זילנד אין מקדישים הרבה זמן לשטיפת ורחיצת מיתקן החליבה. רק בבוקר שוטפים את הקו במים שחומם הוא כ-82 מ"צ.

מעסיקים כאן כ-79 מפקחים ל-42 אלף משקי החלב. כשיש „צרה“ במחלבת המשק קוראים למפקח, הבודק את כל המיתקנים, הוא גם מייצג ונותן הוראות כיצד לתקן את הליקויים. נוכחתי בשעת ביקורו של יועץ כזה; הוא פירק את המכונות בנוכחותי והראה לבעל המשק איפה ומה לתקן.

שירות זה של המפקחים הוא משותף למוסדות הממשלה ולקואופרטיבי השיווק („התנובות“), וכל שותף נושא במחצית ההוצאות של מערכת הפיקוח.

(ממכתבו של א. שמאראגד לה. מ. ב.)

ליקט י. ט.

השעה. האחד שטף את העטינים במים קרים והעביר השני הלך בעקבותיו והרכיב את המכונות ללא מא-סאג' ומבלי להוציא צליפים ראשונים לשם ביקורת מצב העטין. לפי שעוני עברו כ-40 שניות משטיפת העטין עד להרכבת הגביעים. כמה זמן היו צמודים הגביעים לעטינים? בפרה הראשונה — 5 דקות ובר פרה האחרונה — 8 דקות. בינתיים טיפלו בשורת הפרות שממול. מתננים (אינדיקאטורים) לחלב אמנם מותקנים, אבל החולבים לא הסתכלו בהם כלל וכלל. כמות החלב שנחלבה מ-90 הפרות היתה כ-810 ליטר. חלב הפריזיות נשלח העירה כחלב שתיה. אלה הן פרות יפות מאוד ואין כל ספק שאצלנו הן היו מני-בות בממוצע לא פחות מ-18 ק"ג ביום. נכחתי שהפ-רות סירבו להיכנס לבית-חליבה ואחד העובדים נאלץ לדפקם למען ייכנסו, וזה — לאחר 6 שנים של חליבה במכון זה. בשבוע שעבר ראיתי כאן בניו-זילנד 2 ביהמי חליבה חדשים מטיפוס „טאנדם“ שנבנו השנה. נאמר לי שהסיבה לכך — אפשרות של טיפול אינדיבידואלי בפרות.

אני חוזר ומדגיש שבכל בית חליבה מדגם-אידרה

(הארינגבון) שראיתי כאן (וראיתי לפחות 50) עברו

2 אנשים, או עובד מבוגר בעזרת נער, כולם הדגישו

היחס לביקורת החלב

אני בא הפעם לעסוק בבעיית ביקורת החלב בכללה, אלא ברצוני להצביע על היחס של הבוקרים למבקר.

כמבקר-חלב במשך שנים נתקלתי לא פעם ביחס שלילי מצד הבוקרים בכלל ומרכז הרפת בפרט לביקורת כשלעצמה ולמבקרים, ומשום כך מצאתי לנכון לכתוב דברים אלה.

ידוע לכל שעבודת הביקורת היא מפוצלת, המעסיקה את המבקר במשך שעות רבות של היממה, ובהפסקות של שעות, הדרושות למנוחה; לא יתכן שהמבקר הבא למשק לא ימצא חדר מוכן ומתאים כדי לנוח בו.

להלן אעמוד על מספר דברים יסודיים, הדרושים לעבודתו התקינה של המבקר:
(א) ספר הביקורת צריך להיות מוכן תמיד, כלומר: להכיל רשימת הפרות החולבות והיבשות, ערוכות לפי סדר הא-ב.

(ב) על מרכז הרפת להכין את תעודת ההמלטות, יציאות ורשימת ההורעות.

(ג) מרכז הרפת צריך לעמוד על כך שהמבקר יסמן את העגלות שנוגדות בתקופה שבין ביקורת לביקורת.

(ד) ארגון הביקורת צריך להיות מסודר וראוי לעבודה. הבקבוקים שיהיו נקיים, ופקקים שיימצאו במספר מספיק ובגודל מתאים.

אם יידעו הבוקרים והמבקרים לשמור על הדברים הנ"ל והדייקנות תהיה יסוד בעבודתם, נגיע לתוצאות רצויות בביקורת החלב.

מ. ק.
מבקר חלב